

Taklinger

Magasin fra Attac i Trondheim - nr. 11 - april 2010

Ellers i dette nummer:

Ny Attac-leder

Benedikte P. Hansen ble valgt til ny leder i Attac Norge (s. 5)

WTO halter videre

Eivind Hageberg har intervjuet Emilie Ekeberg om det siste WTO-møtet før jul. (s. 6)

Island

Emilie Ekeberg skriver om Icesave og gjengir poesi (s. 2)

På internett

Vi tipser om Taklingers egen TV-kanal. (s. 5)

Finansskatt

Taklingers redaktør er uvanlig optimistisk i lederen. (s. 2)

Handlingsrom i akademia?

Taklinger-redaktøren kommenterer Handlingsromsutvalget (s. 4)

Kaklinger:

Løs Martines etterpåskevårnøtter: (s. 8)

Bli medlem!

Fyll ut Taklingers eksklusive innmeldings-skjema, og send det inn portofritt! (s. 8)

Cinema Politica: Ny politisk filmklubb i Trondheim s 7

COCA-COLA RULLET UT AV CAMPUS

RULL'N UT: Etter lang tids kamp fra bl.a. NTNU/HiST Attac har SiT og de andre samskipnadene byttet ut Coca-Cola som hovedleverandør.

Helt siden første nummer av Taklinger har vi hatt et fokus på Coca-Cola, og på selskapets overgrep i bl.a. India og Colombia, og Attac har kjørt en kampanje for å få SiT til å bytte leverandør. Nå er kampen ført fram til seier, og Taklingers utsendte reporter intervjuer mangeårig Attac-aktivist Eivind Hageberg på side 3.

Faksimile fra Taklinger 6

En øy i hjertet

Det internasjonale samfunnet er mer enn vedtak i IMF's styre.

Ny vår for gammel skatt?

Husker du Tobinskatten? Ja, riktig - den valutaskatten Attac bl.a. ble grunnlagt på bakgrunn av, og som ble dratt fram som en mulig løsning for å hindre den type økonomiske kriser vi så rundt årtusenskiftet.

Vel, ting har forandret seg, og etter hvert som den globale spekulasjonsøkonomien har lett fram stadig nye spekulasjonsobjekter, har også Attac og andre forkjempere for å tøyse spekulasjonene utvidet perspektivet for skattelegging. Dette har ført til den kampanjen vi nå har for en såkalt "Robin Hood-skatt".

Som du kan se på robinhoodtax.org er det slett ingen skatt på pil og bue, men en mer generell skatt på finanstransaksjoner som kan bremse spekulasjonsøkonomien, skaffe til veie midler til fattigdomsreduksjon og utvikling og bidra til å sende regninga for finanskrisa tilbake til de spekulantene som skapte den.

Dette er kanskje ikke så nye tanker for den som har vært aktiv i Attac og omlandet en tid, men det som er nytt og spennende er den oppslutningen prosjektet begynner å få.

Både Gordon Brown, Angela Merkel og Nicolas Sarkozy har uttalt seg positive til skatten, og når til og når IMF samtidig tar til orde for en såkalt "excess profits tax" på banker er det kanskje flere enn undertegnede som sjekker datoen for å se om det er første april (men det var det altså ikke).

Den viktige oppgaven for aktivister blir nå å sørge for at skatten som nå har fått vind i seilene ikke blir utvannet, slik at det faktisk kan få den regulerende effekten på verdensøkonomen den var ment å ha.

Ronny Kjelsberg

Taklinger #11 2010

Taklinger er et partipolitisk uavhengig magasin utgitt av Attac i Trondheim. Vi har som formål å skape økt oppmerksomhet om aktuelle saker, og å sette disse inn i et større globalt perspektiv. Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis Attacs syn.

Ansvarlig redaktør:

Ronny Kjelsberg - ronny.kjelsberg@hist.no

Redaksjon:

Håkon Line, Eivind Hageberg, Solveig Fossum, Ståle Fjeldstad

www.org.ntnu.no/attac

Trykket med støtte fra:

sit tapir
Åpner for kunnskap

Av **Emilie Ekeberg**, tidligere leder i Attac Norge

Islandske aktivister drar fra tvangsauksjon til tvangsauksjon i Reykjavik, for å protestere mot en lang rekke tvangs salg av hjem som står klare for innflytting "om man bare skifter sengetøyet", som en av aktivistene uttrykker det.

Ill.: Taklinger

NORDISK FORBRØDRING: Artikkelforfatteren sammen med representant fra Attac Island på ikke ukjente Mikrobyggeriet i Trondheim

Etter de islandske bankene kollapset, har øya blitt satt under administrasjon av IMF. Et stramt økonomisk program medfører kutt i offentlig sektor, og høyrentepolitikken setter fart på tvangsauksjoner og legger småindustri død. Selv om IMF's skadelige økonomiske politikk i krisetid er godt dokumentert, avviser både SV og AP at Norge skal gi lån til Island utenfor IMF's kontroll, slik at islandske politikere får handlingsrom til å møte krisen med en sosialt forsvarlig økonomisk politikk. Hovedargumentet, for de norske politikerne, er at Island må være en del av det internasjonale samfunnet.

Når det gjelder Island har det internasjonale samfunnet lignet mest på et Vill Vest-samfunn. Når de tre store private islandske bankene kollapset høsten 2008, satte Storbritannias regjering inn terrorlovgivingen mot Island. Dermed ble alle transaksjoner frosset, og heller ikke matvarer kom inn til Island. Storbritannia og Nederland, med IMF i ryggen, ville ha den islandske staten til å garantere for briter og nederlenderes tapte bankinnskudd. I en situasjon hvor det bare var mat igjen til å fø befolkningen i to uker, og en storstilt plan for nedslaktning av høns og svin måtte tre i kraft om ikke terrorloven mot Island ble opphevet, gikk den islandske regjeringen med på kravet. De sa ja til å sosialisere de private bankenes tap, etter at de hadde lånt beløp ti ganger større enn Islands BNP, og tapte dem.

Så langt har de islandske aktivistene som kjemper mot IMF på Island, vunnet en viktig delseier. Icesave-avtalen er nedstemt i en folkeavstemning. Heller ikke folkeavstemningen skjer uten press fra det internasjonale samfunnet. Om ikke islendingene overholder Icesave-avtalen, vil IMF holde tilbake lånene til landet, heriblant Norges lån til Island, som er gitt under IMF's kontroll.

Heldigvis er det internasjonale samfunnet noe mer enn vedtak i IMF's styre. Det er mulig for land og folk å samarbeide på tvers av udemokratiske og usolidariske finansinstitusjoner. FNs finanskrisekommisjon, den såkalte Stiglitz-kommisjonen, advarer sterkt mot å bruke IMF i finanskrisen. I stedet anbefales bilateralt og regionalt økonomisk samarbeid. I Latin-Amerika har slike samarbeid gjort det mulig for blant annet Ecuador å kaste ut IMF av landet. Et nordisk samarbeid kan gi Island den samme muligheten. Senterpartiet har foreslått at Norge gir Island trekkrettigheter, altså stiller en kassekreditt til rådighet for Island, slik at de gis økonomisk og politisk handlingsrom til å reforhandle Icesave og unnsnippe IMF's økonomiske program.

Lørdag 6. mars gikk islendingene til stemmeurnene. Her i Norge møttes vi foran den islandske ambassaden med kasseroller og gryteskeier, for å vise at ikke alle i det internasjonale samfunnet mener at det er rimelig at regningen for finanskrisen skal betales med tvangsauksjoner og velferdskutt hos folk flest.

I sitt dikt "I Nordlysens land" beskriver den islandske forfatteren og aktivisten Einar Mar Gudmundsson islendingene slik:

*Du som har ditt hjem
på en øy i hjertet
og himmelrommets vidder
et fortau under dine føtter*

Vi må støtte islendingene i å gjøre med IMF slik som folket i Gudmundssons dikt, som avsluttes slik:

*Vi flår skinnen av mørket
Og skjærer hodet av elendigheten.*

Taklinger-intervjuet: Cola-kampen kronet med seier

Taklingers utsendte medarbeider møter Eivind Hageberg fra Attac i Hangaren på Gløshaugen, og vi ønsker å formidle for leserne av Taklinger hvordan det går med Coca Cola-saken.

Av Solveig Fossum
styremedlem NTNU/HIST Attac

S: Gratulerer med utfallet av fjorårets kampanje, Eivind!

E: Tusen takk, absolutt fornøyd med det!

S: Kan du fortelle meg hva som er galt med The Coca-Cola Company? Ifølge reklamen, er jo Cola "the real thing"?

E: Det som vi i Trondheim har fokusert mest på er Coca-Cola i India, der det er bevist at mineralvann-fabrikene deres bruker opp grunnvannet i nærheten av landsbyer, der lokalbefolkningen er

avhengig av vann til husholdning og landbruk. I tillegg har vi sterke indisier på at de på 90-tallet ved flere tapperier i Colombia har benyttet høyre-ekstreme skvadroner som har kommet med trusler og til og med drept fagorganiserte arbeidere der.

I begge disse tilfellene har ledelsen i Coca-Cola nektet å ta ansvar for det som har skjedd, og de har stor grad benyttet ulike pr-kampanjer for å dekke over skamplettene, noe vi i Attac stiller oss veldig skeptiske til. Cola har også begynt med innsamling av regnvann som de har delt ut til lokale bønder i India. Amit Srivastava fra India Resource Center har vært i Trondheim, og han påpekte at dette innsamlede vannet er for lite til å erstatte grunnvannet, og at dette tiltaket er blitt blåst opp av Cola-fabrikken.

Men det må sies at Cola i India har blitt flinkere, de bruker mindre vann, og de lekker ikke ut gift til bøndene lengre.

S: Tror du de er blitt flinkere pga internasjonalt press?

E: Jeg tror det skyldes både internasjonalt og lokalt press, og jeg tror særlig engasjementet til de berørte partene i

India har vært avgjørende, de har protestert og demonstrert i flere år.

S: Mener du vi som etiske forbrukere bør boikotte Coca-Cola? Er for eksempel Pepsi mer "rettferdig" enn Coca Cola?

E: Godt spørsmål. Jeg mener at de som vet hva Cola har gjort i India, Colombia og andre steder skal ha muligheten til å foreta et valg. Hvorvidt Pepsi er mer rettferdig vil jeg ikke spekulere i – vi ser jo at Pepsi og Cola blant annet har ført felles rettssaker mot indiske fylker som har boikottet begge selskapene for å ta grunnvann. Men Cola er tross alt størst.

S: Hva med Ubuntu Cola? Det er jo en "fairtrade"-brus?

E: Ja, klart, men problemet med Ubuntu er at den tappes i Storbritannia og er dermed en "langreist" brus, men den smaker jo godt.

S: Kirkens nødhjelp har jo også engasjert seg...

E: Ja, og de har også skrevet en rapport der de blant annet har intervjuet berørte landsbyboere i India, som kan leses på våre nettsider.

S: Hva har NTNU HIST Attac jobbet med i forbindelse med denne kampanjen overfor SiT? Hvordan har dere jobbet?

E: Vi har sammen med ulike organisasjoner i Trondheim, Natur og Ungdom, NTNU SU, Changemaker, og Fremtiden i Våre Hender, hatt samtaler med SiT Kafe, der vi har framstilt vår sak. Dette har foregått over flere år, noe som tidligere førte til innføring av Ubuntu Cola i kioskene.

S: Hva har Attac Norge gjort?

E: Andre lokallag i Norge, og da særlig Attac Blindern i Oslo, har også jobbet med dette, og sentralledsen oversatte i 2006 en rapport om saken som startet det hele.

S: Men SiT hevder kampanjen ikke har hatt innvirkning på deres avgjørelse om å inngå avtale med Pepsi /Ringnes i stedet for Coca Cola om å bli deres hovedleverandør? De sier avgjørelsen kun har økonomiske grunner?

E: SiT har gjennom hele dialogen siden 2006 vært klare på at økonomi betyr mest, så slik sett er ikke dette overraskende. Men allikevel tror jeg at våre innspill har bidratt så smått. Sist høst kom

MINNES SYNDIS: Coca-Cola vil ikke lengre diskutere tyfene på campus

SiT kutter Colaen

SiT fjerner Coca-Cola-automater og-reklame fra sine kantiner og kaféer.

– Økonomiske, ikke etiske grunner, påpeker SiT.

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

STUDENTVELFERD

for kraftig overforbruk, og forurensning av grunnvann ved flere tapperier i India og i andre landsbyer i India. Det har ført til at alle landbyer er tvunget til å finne alternative vannkilder. I tillegg har Coca-Cola markedsført på campus. De er godkjente med den nye avtalen.

– Så om det er lovlig at det ligner økonomiske motiver, så byttet er i stor grad økonomisk, sier Hageberg.

Havnen Coca-Cola tidligere hadde

økonomiske betraktninger

– Vi er opptatt av å finne gode alternativer til å erstatte vannet, og dette vil vi gjøre med Ringnes, sier han.

Men legger si at Attac ikke kan ha tatt ut SiT i samarbeid med Coca-Cola

– Vi har hatt en konstruktiv og spennende dialog med Attac over flere år, sier Ringnes.

– Har ryddet opp i India

Er økonomisk samarbeid med Coca-Cola generelt et samarbeid som er etisk og rettferdig?

– Vi har gjort en rekke tiltak i India og

VEKK ME'N: Faksimile fra Under Dusken (som også intervjuet Eivind)

vi i Attac sammen med andre organisasjoner med en felles oppfordring til SiT, hvor vi gjorde dem oppmerksomme på at de brøt sine egne etiske retningslinjer. Det er klart vi håper dette hadde innflytelse på SiT – det ville sendt dårlige signaler om de fortsatte å bryte med sin egen etikk. I tillegg ville det nok ha blitt bråk hvis SiT gikk ut og sa at de sa opp kontrakten med Coca Cola av etiske grunner.

S: Er Coca Cola-saken også en symbol-sak for Attac? For det er jo mange andre transnasjonale selskaper som også opptrer kriminelt i land i sør for å oppnå maksimal profitt?

E: Ja, klart, i og med at transnasjonale selskaper generelt blir kritisert for å ha dårlig innvirkning på lokaldemokrati og arbeids- og levevilkår i land i sør. Og skal du kjøre en symbolsak, bør du ta den største.

S: Til slutt, er det noe du vil tilføye?

E: Jeg vil gjerne få berømme SiT. Vi har helt siden 2006 hatt en god dialog med SiT, hvor vi føler vi er blitt tatt seriøst. De har sagt de er glad for at studenter engasjerer seg, og det synes vi er positivt.

S: Veien videre for Attac i Cola-saken? For saken er vel ikke blitt løst?

E: Nei, vi skal fortsette å jobbe med saken. Cola i Norge hevder beskyldningene er utdatert, og det er vi uenige i. For selv om de har forbedret seg, er det fortsatt aktuelt å arbeide med dette.

S: Tusen takk! Og lykke til videre. **T**

Markedsmekanismer gir mindre ha

"Handlingsrom for kvalitet" er tittelen på rapporten fra et utvalg som har sett på det såkalte "handlingsrommet" innenfor høyere utdanning.

Av Ronny Kjelsberg, Taklinger-redaktør

Statsråd Aasland omtaler rapporten som "modig, men ikke modig nok". Selv om det er noe uklart hva denne type appeller til moralske egenskaper har med sektorens rammer å gjøre, henter hun til at sektoren burde tatt en "diskusjon om forholdet mellom overordnet styring og faglig frihet, og om hva det er som gjør det vanskelige å foreta prioriteringer". (Mellom linjene her kan vi kanskje lese at den faglige friheten bør begrenses for å gi mer rom for "prioritering" fra ledelsens side.)

Jeg mener på den annen side at det er åpenbart at det kan være på sin plass å se på hvordan de rammene og målstyringsystemene som staten de siste ti årene har utsatt sektoren for, påvirker mulighetene universiteter og høyskoler har til å foreta prioriteringer basert på sine egne faglige og vitenskapelige kriterier.

Rapporten tar delvis for seg noen av disse elementene, men få av gruppas anbefalinger går direkte inn på denne problematikken. Et element som blir direkte påpekt er nullsumspillet rundt publikasjonspoeng. I dag får universiteter og høyskoler belønningsmidler basert på antall publiserte artikler i fagfelleverderte tidsskrift av ulike kategorier, men disse midlene fordeles ut av en fast pott, slik at dersom alle publiserer mer, er det ingen som faktisk får mer - et klassisk nullsumspill. Der foreslår utvalget at potten nå økes når "produksjonen" øker.

Det er åpenbart at dette spillet presser institusjonene til å legge forskning mer i retning av effektiv samlebandsproduksjon av billigst mulige "LPU"-artikler. (LPU = Least Publishable Unit - en spøkefull benevnelse på den minste informasjonsmengde som kan generere en poenggivende artikkel). Dette går selvsagt utover kvaliteten, men det stjeler like åpenbart de ressursene som kunne gitt "handlingsrom", når man stadig vekk må produsere mer for bare å opprettholde økonomien i konkurranse med andre institusjoner.

Utvalgsmedlem Paul Chaffey fra NHO kommer med en kommentar til utvalget på sin blogg, med forutsigbare tirader over fagforeninger, og sektorens manglende evne til å forstå sin egen "konkurransesi-

tuasjon" og manglende åpenhet for "nye impulser". All den tid Chaffey ikke evner å bli mer konkret enn det han blir på disse områdene, framstår det mest som et surmaget forsøk på å få festet noen merkelapper fra en som ikke føler han fikk gjennom sitt eget syn godt nok i utvalget.

Chaffey blir derimot konkret på punktet med forskning. Han er enig i at rammene for forskningen må økes, men løsningsforslaget hans virker mindre gjennomtenkt:

"Man kunne for eksempel flytte penger fra den frie grunnbevilgningen og over til den resultatbaserte forskningsfinansieringen."

Dersom en økning i forskning bare følges av en tilsvarende reduksjon i grunnbevilgningen, er vi jo akkurat like mye i et nullsumspill som før. Chaffey's forslag er bare en omfordeling mellom ulike budsjettposter. I forhold til å øke handlingsrommet er det tvert imot et stort skritt i feil retning.

Læring og forskning er ikke pølseproduksjon

Grunnbevilgningen er jo nettopp den bevilgningen som skaper handlingsrom. Der målstyringsregimer kan virke som en tvangstrøye som tvinger gjennom samlebandsproduksjon, kan en større grunnbevilgning gi den friheten som er nødvendig dersom vitenskapelige kriterier skal kunne legges til grunn for UH-sektorens virksomhet.

Akademia og de akademiske institusjonene har tradisjonelt hatt en viktig demokratisk rolle i samfunnet som institusjoner som jobber nettopp etter kriterier om vitenskapelighet og som har kunnskap og sannhet som idealer. En solid grunnfinansiering og faglig uavhengighet har gjort de mer uavhengige av både børs og katedral, og muliggjort et kunnskapsbasert

JAVEL, STATSRÅD: Er Tora på sporet når hun omtaler utvalgets forslag som "ikke modige nok", eller har hun glemt noe vesentlig om akademias rolle i samfunnet? (Foto: Stig Weston)

korrektiv både til skiftende politiske ideologier og til markedets makt i samfunnet.

I de senere årene har vi sett en ideologisk dreining som har innskrenket friheten til institusjonene og dermed svekket den uavhengige rollen de skal ha. Både offentlig kontroll gjennom målstyringsregimer som beskrevet over, og økt fokus på å knytte universiteter og forskningsmiljøer opp til næringslivet har i økende grad gjort universiteter avhengige av institusjoner de opprinnelig var tenkt å ha en uavhengig rolle i forhold til.

Kunnskapsinstitusjoner er ikke bedrifter. Læring og forskning er ikke pølseproduksjon. Satt slik på spissen vil nok de fleste være enige, men denne innsikten virker å ha forsvunnet når man skal ta stilling på et mer konkret plan. Derfor kan en forskningsminister fra SV og NHO-mannen Chaffey virke nesten samstemte når de omtaler utvalget som "lite modig", og når de ber sektoren se mer på seg selv og sine egne muligheter for "omstilling", heller enn de rammene sektoren blir pålagt å jobbe innenfor.

Dersom man virkelig er interessert i å øke sektorens handlingsrom, og å minske avhengigheten av skiftende politiske vinde og av moter i næringslivet, er det

Handlingsrom | Ny Attac-leder

Handlingsrom for kvalitet

Februar 2019
Rapport fra utvalget som berører handlingsrommet for kvalitet i utdanningen

HANDLING, ELLER BARE PRAT?: Det hittil siste bidraget i den evige serien av rapporter, NOUer, planer og dokumenter som kommer om høyere utdanning i Norge er rapporten fra "Handlingsromsutvalget".

åpenbart at løsningen er å styrke grunnbevilgningen. Dersom man vil gjøre dette uten å øke de totale rammene til sektoren tilsvarende, vil det være en god mulighet til å redusere den produktionsavhengige komponenten, og dermed begrense skadevirkningene slike målstyringsystemer bærer med seg.

Handlingsromsutvalget berører nemlig også en av disse skadevirkningene, og ber KD redusere de totale rapporteringskravene. Kontinuerlig måling av og kontroll med en lang rekke indikatorer er nemlig dyrt og krever en svært stor administrasjon og et enormt byråkrati.

Det man derimot ikke helt tar innover seg er at dersom man kutter kraftig ned på antall indikatorer og på rapporteringen og kontrollen, men opprettholder målstyringsregimene på samme nivå, vil man få en skisse av verden som er så grov at styring via den vil føre til uforutsette konsekvenser. For eksempel forskere som bruker mer tid på å skrive søknader til EU og på å klippe opp forskningsresultater, enn på å faktisk forske og en kvalitetssenkning av studiene for å få igjennom fler studenter for mindre penger.

Dersom man vil foreta nødvendige kutt i rapporteringsregimer og kontroll, må man samtidig redusere den resultatbaserte tildelingen, og øke grunnbevilgningen for å unngå at institusjoner og enkeltpersoner tilpasser seg på måter som er lite ønskelige iht. kvaliteten på forskning og undervisning, for å forbedre sin egen økonomiske situasjon. Løsningen er altså den motsatte av det Paul Chaffey presenterer: Kutt i de resultatbaserte tildelingene, og øk grunnbevilgningene. **T**

FRA LANDSMØTET: Benedikte Pryneid Hansen er nyvalgt leder i Attac Norge.

Senterpartiet gikk tungt inn i Attac-ledelsen da tidligere internasjonal leder i Senterungdommen Benedikte Pryneid Hansen ble valgt til ny leder i Attac Norge på årets landsmøte. AU-medlem Morten Edvardsen har nemlig samme bakgrunn.

Med seg på laget har Benedikte også Thomas Nygreen som tok gjenvalg som nestleder.

Nytt styre i Attac Norge:

Benedikte Pryneid Hansen, leder
Thomas Nygreen, nestleder
Ingerid Straume, nestleder
Emilie Ekeberg, AU
Bente Lien Nilsen, AU
Hans Theting, AU

Morten Edvardsen AU

Sveinung Holien
Marte Nilsen
Gernot Ernst
Marion Muehlburger
Per Medby
Line Tollefsen
Petter Håndlykken
Henrik Fjeldsbø

Også NTNU/HIST Attac har fått nytt styre:

Håkon B. Line, leder og økonomiansvarlig
Astrid Sundset Moe
Solveig Fossum
Eivind Hageberg
Ronny Kjelsberg, vararepresentant
Torunn Lien Nilsen, vararepresentant

På org.ntnu.no/attac:

Glem ikke Taklingers egen TV-kanal, med det intuitive navnet Taklinger TV.

På våre nettsider på org.ntnu.no/attac finner du masse snacks, blant annet en stor videosamling med mange foredrag, debatter, tromming og annen moro.

Det siste vi har lagt til er en hel rekke foredrag fra Attac-konferansen "En annen verden er mulig - men hvilken?". Her kan du møte blant annet Hillary Wainwright, Einar Mar Gudmundsson, Americo Urquizo, Ali Esbati, Mette Nord, Dag Seierstad og mange fler. Løp og se. **T**

WTO halter videre

Taklingers Eivind Hageberg intervjuer Emilie Ekeberg om WTO-møtet i november 2009

Seint i november før jul var det klart for WTO-møte. Emilie Ekeberg, leder i Attac Norge, var sammen med Linn Herning, handelspolitisk ansvarlig i Attac, selvsagt på plass.

Av **Eivind Hageberg**, styremedlem NTNU/HIST Attac

- Etterhvert som arbeidet med Doha-runden har drøyd ut, har det sett ut til at WTO har mistet sin tidligere sterke posisjon som pådriver for handelsliberalisering. For eksempel snakket utenriksminister Jonas Gahr Støre etter WTO-forhandlingene i Geneve i 2008 om «sammenbruddet av en verdensorden». I hvor stor grad var ministermøtet i Geneve i november kun en formalitet? Hva skjedde der nede, Emilie Ekeberg?

Ministermøtet i november hadde ikke formelt sett forhandlinger om Doha-runden på dagsorden. WTO selv var veldig opptatt av å understreke at dette ikke var et viktig møte, men mer en type seminar. Men det er klart at det foregår massevis av forhandlinger på bakrommet når alle landene møtes på høyeste nivå, og derfor var det også et godt oppmøte av sosiale bevegelser som ikke turde ta WTO på ordet.

Vår egen utenriksminister hadde massevis av bilaterale møter med andre lands delegasjoner. Det var både plenumssesjoner og arbeidssesjoner, hvor alle ministrene diskuterte og holdt uendelige mengder 3-minutters innlegg. På et slikt ministermøte, et virrvarr av dress- og draktkledde mennesker fra hele verden, er det om å gjøre å holde tunga rett i munnen. Vi hadde hyppige møter med andre NGOer, hvor vi delte den infoen vi hadde fått, og fordelte viktige møtesteder mellom oss. Til sammen fikk vi med oss det viktigste.

- I hvor stor grad er en "annen verdensorden" på innmarsj? Vil interesser fra sør i framtiden kunne få gjennomslag i WTO?

Noe av grunnen til at WTO-møtene lenge ikke har ført frem, og man ikke har klart å ferdigforhandle en ny frihandelsavtale selv om man har forsøkt i snart ti år, er at kunnskapen om og motstanden mot WTO er blitt større, også blant sivilsamfunn og organisa-

sjoner i Sør. Det er en større oppmerksomhet om hva WTO gjør, og hvilke konsekvenser avtalene får. Det er i seg selv en seier at vi så langt har klart å stoppe Doha-avtalen, som inneholder økt liberalisering og utvidelse av WTO, mer av den medisinen som har gitt oss de globale krisene

Men det er mange som ønsker seg en slik avtale - Gahr Støre argumenterte på ministermøtet for at vi må ferdigforhandle Doha-runden raskest mulig, til tross for at denne avtaleteksten ikke tar inn over seg verken klimakrisen, finanskrisen eller matkrisen, for raskest mulig å komme i gang med en ny avtaletekst, som kan bidra til å løse de globale krisene. Snakk om bakvendt argumentasjon!

Samtidig må vi komme på offensiven for å endre det WTO-regelverket som allerede eksisterer. Verden må starte på nytt med en avtale som har som utgangspunkt å løse de globale krisene, og sikrer landene et politisk handlingsrom til å både hindre og møte fremtidige kriser.

- Hvilken rolle ser du for deg at WTO kan spille for å løse disse krisene?

På samme måte som at G20-lederne har blåst liv i et fallitt-erklært IMF etter krisen, forsøker de å gjøre det samme med WTO. På sitt toppmøte i Pittsburgh i september, ble G20-lederne enige om en fremdriftsplan for WTO-forhandlingene, som de ønsker skal føre til en ferdigstilling av Doha i 2010. Faren med at G8 har blitt til G20, er at de fattigste landene mister viktige alliansepartnere i de større utviklingslandene, slik som Kina, India, Sør-Afrika og Brasil, som nå kan

EKEBERG&HAGEBERG: Her i hyggelig passiar på Attac-konferanse i Oslo.
(Foto: Taklinger)

ta diskusjonene på bakrommet i G20.

- Fra Norges side, er det ønsket om en annen og mer rettferdig verden eller fokuset på egne interesser som dominerer i slike forhandlinger?

Norge forsøker seg på en blanding, men egne interesser dominerer vinner hver gang det er konflikt mellom disse to målene. Norge har helt klart et janusansikt i WTO. Når det gjelder symbolsaker, som ikke får konsekvenser for Norges snevre økonomiske interesser, kan vi være progressive og ta til orde for en mer rettferdig verden. Men hver gang det er snakk om norske interesser er det disse som gjelder.

Et eksempel: Under sitt hovedinnlegg til ministermøtet tirsdag 1. desember, snakket Jonas Gahr Støre om hvordan finanskrisen har rammet fattige land hardest. Det Støre ikke sa i talen sin, er at Norge inngår i en aggressiv allianse med de landene som er mest offensive på finansliberalisering, blant annet USA og EU. Kravene om liberalisering av finanstjenester, som ble lansert før finanskrisen slo inn, innledes med teksten: "I lys av viktigheten av liberalisering av finanstjenester for global økonomisk vekst, stabilitet og utvikling...". Skal vi ha lært noe av krisen, må det være at nettopp liberalisering av finanstjenester er en av de største truslene mot økonomisk stabilitet og utvikling. Selv etter krisen avviser Norge å trekke disse kravene.

- Du og Linn Herning var også tilstede ved alternativmarkeringen. Hva skjedde der?

ALLTID DEMO! Til tross for at det var mindre oppmerksomhet rundt dette WTO-møtet i forhold til en del tidligere møter, var det også her demonstrasjoner.

Det internasjonale nettverket mot WTO, "Our World is Not For Sale", hvor også Attac er med, hadde flere møter daglig, for å diskutere hva som skjedde i forhandlingene, felles medieutspill, og felles aksjoner. En australsk dame skrev sangtekster om WTO-forhandlingene til velkjente Beatles-melodier, som vi sang for delegater og ministre inne i selve møtelokalet. Før ministermøtets avslutningsmøte hadde vi en symbolsk begravelse av WTO i lobbyen, med gravstein, blomster, lys og sang. Det ble også arrangert aksjoner og markeringer rundt omkring i Geneve, blant annet guidede turer til storselskaper som ødelegger miljø og finansinstitusjoner som lobby'er for mer finansliberalisering i WTO. Lørdagen før forhandlingene begynte, var det en større demonstrasjon i Geneve mot WTO, som også vi fra Attac Norge deltok i.

- Var det mange som ønsket seg tilbake til «Battle for Seattle» for ti år siden?

Ti år etter Seattle har vi lyktes på den måten at WTO enda ikke har klart å ferdigforhandle en ny avtale. Samtidig var mobiliseringen til Geneve mindre denne gangen. Det skyldes at dette ministermøtet ikke var et forhandlingsmøte, som det ikke skulle komme noen avtale ut av. I stedet ble klimamarsjen i København med over 100 000 mennesker en uke etter prioritert.

- Hva ble resultatene av forhandlingene i Geneve? Og hva skjer på WTO-fronten i 2010?

Formelt sett, ikke mye. En slutterklæring ble "bestemt", teksten ble banket gjennom før oversetterne hadde rukket å oversette innholdet til delegatene. Men det er en økt møtevirksomhet i WTO fremover, og et sterkt ønske fra G20-lederne om å få i havn Doha-runden.

Som G20-lederne, er det Norges posisjon at Doha-runden må i havn innen utgangen av 2010. Møtevirksomheten i WTO er nå trappet opp, for å forsøke å få til en ny avtale i 2010. Samtidig er det fortsatt mange uenigheter, som taler i mot at vi får en ny avtale i 2010. I Attac må vi være som speiderne, alltid beredt! **T**

Suksess med politisk filmklubb i Trondheim

Av Håkon B. Line
Leder, NTNU/HIST Attac

Vi har startet opp en dokumentarfilmklubb her i byen, Cinema Politica Trondheim. Den er et samarbeidsprosjekt vi har innledet sammen med SAIH, LAGit og Amnesty. Annenhver torsdag klokka sju, hele våren gjennom, viser vi uavhengige politiske dokumentarfilmer i Realfagbygget på Gløshaugen, auditorium R9. Filmene på programmet vårt tar opp temaer og forteller historier som ofte ignoreres eller feilrepresenteres i konvensjonelle media. De dreier seg om alt fra miljøvern og menneskerettigheter, til opphavsrett og folkelige opprør. Alle visningene er selvfølgelig gratis, og vi vil ofte invitere en person som vet ekstra mye om saken til å komme og svare på spørsmål etter filmen.

Vi samarbeider også med debattforumet Café NordSør i vår, så noen av filmene på programmet vårt vil ta opp de samme temaene som møtene deres. Slik kan filmene fungere som en slags introduksjon til temaet som tas opp på møtene. Noen ganger er rekkefølgen motsatt, og det er CNS-møtene som blir introduksjoner til filmvisningene.

Cinema Politica Trondheim er en del av et internasjonalt filmklubbnettverk som har base i Montreal, Canada. Nettverket drives på frivillig basis av ekteparet Ezra Winton og Svetla Turnin, to stipendiater ved Concordia University. I tillegg til å administrere de

Foto: Rachel Granofsky

EZRA&SVETLA: Også kjent som Ezra Winton og Svetla Turnin, er folkene bak Cinema Politica-prosjektet og trives i kinosalen både med og uten popcorn.

mer enn seksti filmklubbene rundt omkring i nettverket, arrangerer de også sine egne filmvisninger hver uke i universitetets kinosal. Concordia er kjent for å ha et politisk oppegående og aktivistisk miljø, og visningene her trekker opp mot 700 besøkende.

Vi har mange spennende filmer på plakaten denne våren, som vi gleder oss til å vise. Kom innom Realfagbygget i vår for prisbelønte dokumentarer og interessante diskusjoner med kunnskapsrike innledere.

For mer info, og vårens filmprogram, besøk hjemmesida vår på: 'cinemapolitica.org/trondheim'. Vi er også på facebook, og hvis du vil skrive deg på mailinglista, send meg en mail på hakonbar@stud.ntnu.no. **T**

CINEMA POLITICA

screening truth to power

Etterpåske- vårnøtter:

Med Martine

1. Vi skal fram til et engelsk begrep, som billedlig står sentralt i filmen Haisommer.

Dette begrepet er også et norsk adjektiv, som ofte nevnes i forbindelse med Mr. Darcy fra filmen «Bridget Jones».

Tre bokstaver: _ _ _

2. Vi skal fram til en julerett som fins på mange norske lunsjbord. Ofte hermetisert og dessuten språklig beslektet(?) med en tysk-østerriksk historisk hendelse som fant sted samme år som denne nobelprisvinneren med en trondheimskafé oppkalt etter seg,

ble født.

Fra denne juleretten trekker du så fra en forkortelse som favner både Mac, Windows og Linux.

Fire bokstaver. _ _ _ _

3. Det motsatte av å være gammel. I flertall. (Denne må til og med du klare!)

Fire bokstaver: _ _ _ _

4. Denne norske forfatteren (som også har en mangelsykdom utenom det vanlige) gav i 2009 ut denne romanen, med tittel som speiler problemer som gjerne dukker opp i ei spesialtjeneste i en av våre mest brukte søkemotorer.

Vi skal imidlertid fram til forfatterens korteste boktittel, fra en roman om ekspedisjoner og om det å bygge landet.

En bokstav: _

5. Med litt godvilje: navn på svensk fotballtrener, minus «hainnfeinnet» (som forøvrig presenteres i imperativ) - og trekk fra en «akutt aksang».

To bokstaver: _ _

Løsningsordet leveres i Martines postkasse. Du kan vinne heder, verdighet og en marsipangris som ble igjen etter jul! Vinneren offentliggjøres i neste nummer av Kaklinger. **T**

Bli med i Attac!

Sliter du med dårlig samvittighet? Er du engasjert, men mangler det siste lille sparket i baken. Vi har laget et enkelt lite skjema som gjør at du kan melde deg inn og begynne å jobbe sammen med andre om politiske og samfunnsmessige spørsmål i Attac. Du kan også melde deg inn på internett på www.attac.no.

Dersom du alt er medlem, men mangler tid, eller helt enkelt ønsker å støtte oss, kan du gi en gave. Sett beløpet inn på kontonr. 0539 6011826. Dersom du ønsker å øremerke støtten til avisen, merk giroen "Taklinger".

Jeg vil bli medlem av Attac!

- Vanlig medlem (kr. 270,-)
 Student/trygdet/pensjonist (kr. 140,-)
 Ungdom under 20 (kr. 50,-)
 Støttemedlem – for deg som vil gi litt ekstra (kr. 600,-)

navn

adresse

postnr. og sted

epost

telefon

fødselsår

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

ATTAC NORGE
Svarsending 1250
0090 Oslo

Ønsker du å bidra til bladet med artikler, leserbrev eller layout mm., ta kontakt med noen i redaksjonen, eller send et e-brev til redaktøren.

Dersom du ikke vil klippe i bladet, kan du rive eller skjære ut kupongen.